

Spis

Przedmowa	V
– dr n. med. Krystyna Piskorz-Ogórek	
Spis treści	VII
Spis diagnoz i interwencji pielęgniarских	IX
Spis zdjęć	X
Spis tabel	XI
Spis rycin	XIII
O autorach	XV

Spis treści

I. Specyfika problemów zdrowotnych w populacji wieku rozwojowego i opieki nad dzieckiem	1
I.1. Hospitalizacja jako sytuacja trudna dla dziecka i rodziny	3
– dr n. med. Krystyna Piskorz-Ogórek	
I.2. Pielęgniarska ocena stanu zdrowia dzieci i młodzieży	23
– dr n. med. Małgorzata Poznańska	
I.3. Racjonalne żywienie dzieci i młodzieży	37
– mgr dietetyki Anna Hinburg	
II. Wybrane choroby wieku rozwojowego	51
II.1. Wybrane patologie okresu noworodkowego	53
– lek. med. Beata Jaroszevska-Świątek, dr n. med. Ewa Szałkiewicz-Warowicka	
II.1.9. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarские w patologjach okresu noworodkowego ...	83
– mgr piel. Katarzyna Młynarska	
II.2. Atopowe zapalenie skóry u dzieci	101
– lek. med. Barbara Chwała, mgr piel. Dorota Kosiorek	
II.3. Choroby alergiczne i astma u dzieci	119
– dr n. med. Brygida Wróbel, mgr piel. Emilia Mężykowska, piel. Grażyna Rydzanowska	
II.4. Refluks żołądkowo-przełykowy u dzieci i młodzieży	165
– prof. zw. dr hab. n. med. Maciej Kaczmariski	
II.4.1. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarские u dzieci i młodzieży w refluksie żołądkowo-przełykowym	180
– mgr piel. Urszula Chrzanosvska	

II.5. Choroby nowotworowe wieku dziecięcego	189
– dr n. med. Wanda Badowska, mgr piel. Anna Kołakowska	
II.6. Choroby krwi u dzieci	223
– dr n. med. Wanda Badowska, mgr piel. Hanna Żłobińska-Bąk	
II.7. Choroby układu sercowo-naczyniowego u dzieci	257
– lek. med. Jolanta Zabłocka, mgr piel. Danuta Świdarska	
II.8. Choroby dróg moczowych u dzieci	293
– lek. med. Hanna Nosek, lek. med. Anna Dobrowolska, mgr piel. Iwona Ocelewska	
II.9. Choroby reumatyczne u dzieci.....	319
– lek. med. Teresa Kołcun-Penkowska, mgr piel. Agnieszka Olińska	
II.10. Próchnica zębów i chorób przyzębia u dzieci.....	359
– lek. stomatolog Aleksandra Pytlówny	
II.11. Zakażenia HCV, HBV i HIV u dzieci i młodzieży	369
– mgr Ewa Romankiewicz	
II.12. Leczenie żywieniowe.....	391
– lek. med. Adam Daukszewicz	
II.13. Leczenie bólu u dzieci.....	409
– lek. med. Adam Kuczys	
III. Zaburzenia rozwoju dzieci i młodzieży	437
III.1. Zaburzenia somatyczne: nadwaga i otyłość, niedobór masy ciała, niskorosłość	439
– lek. med. Bożenna Klonowska, mgr piel. Agnieszka Olińska	
III.2. Wady postawy u dzieci i młodzieży	471
– dr n. med. Joanna Białkowska, mgr piel. Małgorzata Draszanowska	
III.3. Zespół nadpobudliwości ruchowej – ADHD	495
– dr n. hum. psycholog Andrzej Lis-Kujawski	
III.3.1. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarские u dziecka hospitalizowanego z rozpoznaniem zespołu ADHD	507
– mgr piel. Ewa Jankowska	
III.4. Dziecko autystyczne – zespół Aspergera	511
– mgr ped., logopeda Małgorzata Moszyńska	
III.4.8. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarские u dziecka hospitalizowanego z rozpoznaniem zespołu Aspergera	522
– mgr piel. Ewa Jankowska	
Zdjęcia	525
Indeks haseł.....	529

Spis diagnoz i interwencji pielęgniarских

II.1.9. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarские w patologiach okresu noworodkowego	83
II.1.9.2. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarские w niestabilnych stanach klinicznych noworodka	89
II.1.9.3. Wybrane diagnozy wynikające z niedojrzałości i/lub niekorzystnego/jatrogennego działania na dziecko czynników zewnętrznych związanych z leczeniem i długotrwałą hospitalizacją	94
II.2.1. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarские u dziecka z atopowym zapaleniem skóry	112
II.3.1.1. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarские w anafilaksji u dzieci.....	128
II.3.3.1. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarские w astmie u dzieci	141
II.3.4.1. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarские w ANN u dzieci	151
II.4.1. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarские u dzieci i młodzieży w refluksie żołądkowo-przełykowym	180
II.5.13. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarские w chorobach nowotworowych u dzieci	205 v
II.5.13.1. Diagnostyka choroby, początek leczenia.....	205
II.5.13.2. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarские w okresie chemioterapii.....	210 v
II.5.13.3. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarские w okresie po zakończeniu leczenia podstawowego	220
II.6.3. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarские w chorobach krwi u dzieci	240 v
II.6.3.1. Ogólne zasady przyjęcia dziecka do oddziału hematologiczno-onkologicznego dla dzieci.....	240
II.6.3.2. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarские u dziecka w skazach krwotocznych ...	243
II.6.3.3. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarские u dziecka z hemofilią	248
II.6.3.4. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarские u dziecka z niedokrwistością.....	253
II.6.3.5. Przygotowanie dziecka do biopsji aspiracyjnej szpiku kostnego	254
II.7.2.5. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarские w opiece nad dziećmi z wadami serca	275
II.7.5.3. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarские w zaburzeniach rytmu serca	288
II.8.2. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarские u dziecka z zespołem nerczycowym.....	297
II.8.5. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarские u dziecka z zakażeniem układu moczowego.....	311
II.8.5.1. Wybrane badania diagnostyczne w chorobach układu moczowego, udział pielęgniarki	313

II.9.12. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarskie występujące w chorobach reumatycznych	351
II.9.12.1. Wybrane badania diagnostyczne – udział pielęgniarki w badaniach.....	354
II.11.4. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarskie u dzieci i młodzieży zakażonych HBV, HCV i HIV	380
III.1.3. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarskie u dzieci z nadwagą i otyłością.....	445
III.1.4.1. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarskie występujące w niedożywieniu.....	449
III.1.5.1. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarskie w anoreksji	453
III.1.6.3. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarskie u dzieci z zaburzeniami wzrastania...	461
III.1.7. Wybrane badania diagnostyczne – udział pielęgniarki w badaniach	462
III.2.3. Profilaktyka wad postawy, to podstawa właściwego rozwoju ruchowego dziecka	468
III.2.3.1. Przygotowanie pacjenta z wadą postawy i opiekuna do samoopieki.....	486
III.2.3.2. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarskie u pacjenta z wadą postawy	488
III.3.1. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarskie u dziecka hospitalizowanego z rozpoznaniem zespołu ADHD	507
III.4.8. Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarskie u dziecka hospitalizowanego z rozpoznaniem zespołu Aspergera	522

Spis zdjęć

Zdjęcie II.1.9.1. Fototerapia standardowa (autor: K. Młynarska)	525
Zdjęcie II.1.9.2. Fototerapia na łóżeczku (autor: K. Młynarska)	525
Zdjęcie II.1.9.3. Dziecko w trakcie fototerapii (autor: K. Młynarska).....	525
Zdjęcie II.1.9.4. Ułożenie noworodka przedwcześnie urodzonego w „gniazdku” (autor: K. Młynarska)	526
Zdjęcie II.9.1. Łuszczyca paznokci u dziewczynki z łuszcycowym zapaleniem stawów (autor: T. Penkowska)	526
Zdjęcie II.9.2. Zapalenie skórno-mięśniowe (objaw Gottrona) (autor: T. Penkowska).....	526
Zdjęcie II.9.3. Twardzina ograniczona (autor: T. Penkowska).....	527
Zdjęcie II.9.4. Choroba Raynauda (autor: T. Penkowska).....	527
Zdjęcie II.9.5. Złogi wapnia w okolicy pachowej. Zapalenie skórno-mięśniowe u 14-letniej dziewczynki (autor: T. Penkowska)	527
Zdjęcie II.9.6. Złogi wapnia, przykurcz stawu łokciowego – zapalenie skórno-mięśniowe (autor: T. Penkowska)	527
Zdjęcie II.12.1. Pompa perystaltyczna do żywienia enteralnego (autor: A. Daukszewicz).....	528
Zdjęcie II.12.2. PEG – zestaw do gastrostomii endoskopowej (autor: A. Daukszewicz).....	528
Zdjęcie II.12.3. Cewnik Broviaca (autor: A. Daukszewicz)	528

Spis tabel

Tabela I.1. Rozwój dziecka od urodzenia do 4. roku życia – wybrane główne etapy rozwoju dziecka	28
Tabela I.2. Ocena świadomości przy użyciu zmodyfikowanej skali Glasgow	30
Tabela I.3. Wartości ciśnienia tętniczego u dzieci	31
Tabela I.4. Prawidłowa częstość czynności serca u dzieci (zakres normy)	32
Tabela I.5. Prawidłowa częstość oddechów u dzieci (zakres normy)	32
Tabela I.6. Wartości BMI u dzieci i młodzieży – interpretacja	32
Tabela I.7. Technika pomiarów antropometrycznych	33
Tabela I.8. Zestawienie wybranych odruchów u najmłodszych dzieci	35
Tabela I.9. Klasyfikacja stanu odżywienia dzieci i młodzieży wg WHO i AAP	37
Tabela I.10. Normy zapotrzebowania energetycznego dla dzieci i młodzieży (wg Jarosz M., Bułhak-Jachymczyk B. (red.). Normy żywienia człowieka. PZWL, Warszawa 2008)	38
Tabela I.11. Normy na spożycie białka dla dzieci i młodzieży (wg Jarosz M., Bułhak-Jachymczyk B. (red.). Normy żywienia człowieka, PZWL, Warszawa 2008)	39
Tabela I.12. Normy na spożycie tłuszczu dla dzieci i młodzieży (wg Jarosz M., Bułhak-Jachymczyk B. (red.). Normy żywienia człowieka, PZWL, Warszawa 2008)	40
Tabela I.13. Normy na spożycie węglowodanów dla dzieci i młodzieży (wg Jarosz M., Bułhak-Jachymczyk B. (red.). Normy żywienia człowieka, PZWL, Warszawa 2008)	41
Tabela I.14. Produkty o działaniu zakwaszającym i alkalizującym (wg Roszkowski R. (red.). Podstawy nauki o żywieniu człowieka, SGGW, Warszawa 2005)	47
Tabela I.15. Punktowa ocena jakości jadłospisu jednodniowego (wg Ciborowska H., Rudnicka A. Dietetyka. PZWL, Warszawa 2007)	48
Tabela II.1. Skala Silvermana – ocena stopnia zaburzeń oddechu	59
Tabela II.2. Encefalopatia niedotlenieniowo-niedokrwienno (ENN) – skala wg Sarnat	71
Tabela II.3. Przyczyny żółtaczek z przewagą bilirubiny pośredniej (niezwiązanej)	78
Tabela II.4. Żółtaczka z przewagą bilirubiny bezpośredniej (związanej)	79
Tabela II.5. Kryteria mniejsze i większe atopowego zapalenia skóry (wg J. Hanifina i G. Rajki)	107
Tabela II.6. Kryteria kliniczne rozpoznawania anafilaksji u dzieci	124
Tabela II.7. Najczęstsze czynniki wywołujące anafilaksję i przyczyny ich wystąpienia	124
Tabela II.8. Profilaktyka wstrząsu anafilaktycznego u chorych z grup wysokiego ryzyka	125
Tabela II.9. Wykaz leków wchodzących w skład zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie (wg Rozporządzenia MZ z dnia 12 stycznia 2011 r.)	127
Tabela II.10. Kliniczna manifestacja alergii pokarmowej	131
Tabela II.11. Przebieg kliniczny i diagnostyka alergii pokarmowej w przewodzie pokarmowym	132
Tabela II.12. Diagnostyka różnicowa astmy u dzieci do 5. r.ż.	133
Tabela II.13. Zasady stosowania pikflometrów	135
Tabela II.14. Stopnie kontroli astmy	136
Tabela II.15. Zalecany rodzaj inhalatora w zależności od wieku dziecka	137

Tabela II.16. Zasady doboru i użytkowania różnych typów inhalatorów u dzieci	138
Tabela II.17. Praktyczne wskazówki dla rodziców i dzieci uczulonych na alergen inhalacyjny	140
Tabela II.18. Diagnostyka różnicowa ANN u dzieci	147
Tabela II.19. Prawidłowa technika podawania leków donosowo	150
Tabela II.20. Schemat wywiadu przy podejrzeniu alergii i/lub astmy u dzieci/młodzieży	158
Tabela II.21. Czynniki wpływające na zmianę napięcia dolnego zwieracza przełyku	168
Tabela II.22. Częstość występowania objawów klinicznych związanych z refluksiem żołądkowo-przełykowym u 100 noworodków	169
Tabela II.23. Objawy kliniczne refluksu żołądkowo-przełykowego obserwowane w wieku niemowlęcym, u małych dzieci oraz w wieku młodzieżowym (Ghisolfi i wsp.)	169
Tabela II.24. Rodzaj i częstość występowania objawów klinicznych refluksu żołądkowo-przełykowego u dzieci leczonych w Klinice Pediatrii, Gastroenterologii i Alergologii Dziecięcej UM w Białymstoku w latach 2001-2011 (badania własne autora)	170
Tabela II.25. Najczęściej występujące objawy typowe (przełykowe) i nietypowe (pozaprzełykowe) refluksu żołądkowo-przełykowego w wieku rozwojowym i u dorosłych (opracowanie własne).	171
Tabela II.26. Przykładowa wartość pH niektórych napojów	172
Tabela II.27. Zachorowalności na choroby nowotworowe wieku dziecięcego w Polsce na 1 mln dzieci w wieku od 0 do 18 r.ż.	189
Tabela II.28. Schemat diagnostyczny ostrej białaczki limfoblastycznej.....	193
Tabela II.29. Powikłania wczesne chemioterapii u dzieci.....	198
Tabela II.30. Parametry oceny układu czerwono krwinkowego	223
Tabela II.31. Przeciętne prawidłowe parametry morfologii krwi obwodowej zależnie od wieku	224
Tabela II.32. Podział niedokrwistości z uwzględnieniem przyczyn jej powstania	225
Tabela II.33. Przyczyny niedoboru żelaza u dzieci.....	228
Tabela II.34. Podział małopłytkowości w zależności od patomechanizmu jej powstawania	236
Tabela II.35. Skala ciężkości krwawień.....	236
Tabela II.36. Zalecana liczba płytek w inwazyjnych zabiegach i operacjach chirurgicznych	236
Tabela II.37. Zasady leczenia substytucyjnego koncentratami czynników krzepnięcia	239
Tabela II.38. Różnicowanie gorączki reumatycznej i popaciorkowcowego zapalenia stawów.....	334
Tabela II.39. Zapalenie naczyń – najczęstsze objawy	343
Tabela II.40. Charakterystyka porównawcza bólu ostrego i przewlekłego	411

Spis rycin

Rycina I.1. Fazy choroby przewlekłej dziecka	15
Rycina I.2. Bilans wodny w organizmie (wg Czerwińska D., Gulińska E. Podstawy żywienia człowieka WSiP 2005).....	47
Rycina II.1. Schemat podziału reakcji nadwrażliwości – wytyczne grupy roboczej EAACI	120
Rycina II.2. Klasyczny marsz alergiczny	122
Rycina II.3. Algorytm postępowania w szybko rozwijającej się anafilaksji u dzieci	126
Rycina II.4. Wskaźnik ryzyka astmy	134
Rycina II.5. Podział ANN w zależności od przewlekłości i ciężkości objawów	148
Rycina II.6. Algorytm rozpoznawania alergicznych chorób oczu	156
Rycina II.7. Dolny zwieracz przełyku	166
Rycina II.8. Topograficzny związek między przewodem pokarmowym a układem oddechowym (Overholt RH, Arschaft)	173
Rycina II.9. Zapis EKG	257
Rycina II.10. Badanie radiologiczne – ocena położenia i sylwetki serca. Ocena przepływu płucnego	260
Rycina II.11. Ubytki w przegrodzie międzykomorowej	269
Rycina II.12. Ubytek w przegrodzie międzyprzedsionkowej	269
Rycina II.13. Przetrwwały przewod tętniczy	270
Rycina II.14. Kanał przedsionkowo-komorowy	270
Rycina II.15. Tetralogia Fallota	271
Rycina II.16. Anomalia Ebsteina	272
Rycina II.17. Koarktacja aorty	273
Rycina II.18. Serce jednokomorowe – zarośnięcie zastawki płucnej	274
Rycina II.19. Hipoplazja lewego serca	279
Rycina II.20. Zarośnięcie zastawki tętnicy płucnej	280
Rycina II.21. Przełożenie dużych naczyń	281
Rycina II.22. Interpretacja testu pulsoksymetrycznego	281
Rycina II.23. Schemat budowy wirusa HBV	370
Rycina II.24. Zachorowania na AIDS rozpoznane w latach 2008–2012, wg grupy ryzyka (źródło PZH)	375
Rycina II.25. Zakażenia HIV, zachorowania na AIDS i zgony chorych na AIDS w Polsce – 1986–2012 (źródło PZH)	376
Rycina II.26. Schemat budowy wirusa HIV	376
Rycina II.27. Podział bólu	410
Rycina II.28. Droga impulsów nerwowych od receptora do kory mózgu	412
Rycina II.29. Drabina analgetyczna	422
Rycina II.30. Skala CRIES dla noworodków i niemowląt	434
Rycina II.31. Skala Wong-Baker <i>pain score</i> dla dzieci młodszych w wieku przedszkolnym	434

Rycina II.32. Skala numeryczna dla dzieci w wieku szkolnym, młodzieży	434
Rycina III.1. Otyłość u dziewczynki 2-letniej.....	464
Rycina III.2. Anoreksja nervosa	465
Rycina III.3. Masa ciała i wzrost dziewczynki z MIZS i efekt leczenia biologicznego.....	465
Rycina III.4. Przebieg wzrostu i masy ciała dziewczynki z mieszaną chorobą tkanki łącznej i efekt leczenia biologicznego.....	466
Rycina III.5. Guz mózgu powodujący wyniszczenie u dziecka.....	466
Rycina III.6. Prawidłowa postawa	472
Rycina III.7. Typy postaw ciała wg Wolańskiego	474
Rycina III.8. Wady postawy w płaszczyźnie strzałkowej	475
Rycina III.9. Plecy okrągłe	476
Rycina III.10. Plecy wklęsłe	476
Rycina III.11. Plecy wklęsło-okrągłe	477
Rycina III.12. Plecy płaskie	478
Rycina III.13. Wady klatki piersiowej.....	478
Rycina III.14. Ustawienie kolan	479
Rycina III.15. Kolana koślawe.....	480
Rycina III.16. Kolana szpotawe	480
Rycina III.17. Fizjologiczne punkty podparcia.....	481
Rycina III.18. Zniekształcenia stopy	481
Rycina III.19. Stopa płaska	481
Rycina III.20. Stopa płasko-koślawą	482
Rycina III.21. Stopa szpotawa	482
Rycina III.22. Stopa wydrążona	482
Rycina III. 23. Pionizacja postawy i rozwój ruchów małego dziecka (wg J. Bogdanowicza)	483
Rycina III.24. Prawidłowa pozycja przy pracy z komputerem	485
Rycina III.25. Pozycja poprawna i wadliwa	485